

Suomen kallioperäkartat uudistuivat – stratigrafiset yksiköt toimivat uuden aineiston tukipilareina

MAIJA HEIKKILÄ

 Suomen kallioperää on kartoitettu yli sata vuotta nykyisen Geologian tutkimuskeskuksen (GTK) toimesta. Ensimmäiset kartat julkaistiin 1800-luvun puolella mittakaavassa 1:200 000, mistä siirryttiin mittakaavan 1:400 000 ja 1:100 000 karttojen tekemiseen. Kartoitus lopetettiin vuonna 2005, kun 1:100 000 karttojen peittävyys oli hieman yli puolet Suomen pinta-alasta. Näiden karttojen lisäksi Suomesta on tehty useampi kartta mittakaavassa 1:1M.

GTK:n kartta-aineistot ovat viimeisen kymmenen vuoden aikana siirtyneet saumattomasti skaalattavaan digitaaliseen muotoon. Uusissa aineistoissa on kivilajeja esittävien karttojen lisäksi myös litostratigrafiin ja litodeemisiin yksiköihin perustuvia karttoja, jotka perustuvat uuteen geologisten yksiköiden rekisteriin Finstratiin. Molempia karttatyyppejä saa myös tulosteina.

– Kansainväliset, standardisoidut stratigrafiset luokittelut ovat yksikköpohjaisia, joten oli luontevaa että Suomessakin siirrytään vastaavaan, GTK:n erikoistutkija **Mikko Nironen** sanoo. – Toivon, että yksikköjaottelu otetaan yleisesti käyttöön Suomessa.

Nironen on toimittanut uusia kartta-aineistoja koskevan kolmiosaisen julkaisun GTK:n Special Paper -sarjassa (Nironen 2017). Julkaisu sisältää stratigrafisen yksik-

köjaottelun perusteet ja tulokset sekä 1:1M kallioperäkartan ja 1:1M metamorfisen kartan selitysoppaat esimerkkeineen.

Uuden yksikköpohjaisen jaottelun soveltamisessa Suomen kallioperägeologiaan oli myös omat haasteensa. Nironen kertoo työn olleen laaja-alaista erityisesti Etelä-Suomen kohdalla.

– Pohjois- ja Itä-Suomessa oli jo aikaisemmin noudatettu yksikköpohjaista jaottelua mutta Etelä-Suomen alueelle, josta vanhimmat kartat olivat, kehitettiin yksiköt samaan aikaan kun Finstratia ja uutta 1:1M kallioperäkarttaa tehtiin. Monista Etelä-Suomen yksiköistä puuttuu tarkempi määrittely ja alueen yksikköjako vaatii vielä jatkokehittelyä.

– Uusiutunut kallioperäaineisto on hyödyllinen geologisen tiedon välittäjänä yliopistoissa ja kouluissa, Nironen sanoo. – Karttojen yksiköt sisältävät geologiseen yksikkörekisteriin, Finstratiin, tallennettua informaatiota kivilajeista. Tästä on etua erityisesti yhtiöille, jotka toimivat malminetsinnässä ja kalliorakentamisessa.

MAIJA HEIKKILÄ

Kirjoittaja on Geologi-lehden päätoimittaja.

Viite:

Nironen, M. (toim.), 2017. Bedrock of Finland at the scale 1:1 000 000 – Major stratigraphic units, metamorphism and tectonic evolution. Geological Survey of Finland Special Paper 60, 128 s., 3 liitettä.

Geological Survey of Finland

2017

**Bedrock of Finland at the scale 1:1 000 000 –
Major stratigraphic units, metamorphism and
tectonic evolution**

Mikko Niironen

Special Paper 60

